03/08/2020

Άγιος Νικόλαος- Σημείο Μηδέν: Το απόγευμα η επίσημη επανέναρξη των εργασιών – Η σχέση με την Αγιά Σοφιά

/ Επικαιρότητα

Της Ναταλίας Δανδόλου

Μετά από αρκετά χρόνια αναμονής η ημέρα έφτασε, και σήμερα το απόγευμα θα πραγματοποιηθεί η επίσημη τελετή επανέναρξης των εργασιών του Ιερού Ναού του Αγίου Νικολάου στο Σημείο Μηδέν της Νέας Υόρκης

Η τελετή που έχει προγραμματιστεί για τις 11.30 τοπική ώρα (18.30 ώρα Ελλάδος) θα γίνει παρουσία του Κυβερνήτη της Πολιτείας Νέας Υόρκης, Άντριου Κουόμο, του Αρχιεπισκόπου Αμερικής κ. Ελπιδοφόρου και μελών της Ομογένειας.

Πρόκειται όχι απλώς για μία συμβολική τελετή, αλλά και μία ουσιαστική διαδικασία που σηματοδοτεί τη συνολική επανεκκίνηση των εργασιών ώστε ο ναός να έχει αποπερατωθεί έως τον Σεπτέμβριο του 2021

Ο Αρχιεπίσκοπος Αμερικής κ. Ελπιδοφόρος έχει τονίσει ότι στόχος είναι τα θυρανοίξια του ναού να τελεστούν την 11η Σεπτεμβρίου του 2021, ημέρα που συμπίπτει με τη συμπλήρωση 20 ετών από την τρομοκρατική επίθεση στους Δίδυμους Πύργους, κατά την οποία καταστράφηκε η πρώτη εκκλησία.

Στη σημερινή τελετή ο Αρχιεπίσκοπος Αμερικής κ. Ελπιδοφόρος αναμένεται να τελέσει τον αγιασμό και να ευλογήσει το ξεκίνημα του μεγάλου έργου της αποπεράτωσης.

Με μήνυμα του στο τεύχος Ιουλίου της μηνιαίας ενημερωτικής έκδοσης του Εθνικού Προσκυνήματος “St. Nicholas National Shrine Monthly Update”, ο Σεβασμιώτατος παρακαλεί τους πιστούς να εντείνουν τις προσπάθειες για την αποπεράτωση του έργου.
Παράλληλα, κάνει αναφορά και στο θλιβερό γεγονός της μετατροπής της Αγιά Σοφιάς σε τζαμί, υπενθυμίζοντας ότι η έμπνευση για τον σχεδιασμό του Αγίου Νικολάου προήλθε από την Μεγάλη Εκκλησία.

“Θέλω να υπενθυμίσω σε όλους ότι η έμπνευση για τον σχεδιασμό του Αγίου Νικολάου προήλθε από την Αγιά Σοφιά, όπως μπορείτε να δείτε από την υπέροχη σειρά σχεδίων νερομπογιάς του αρχιτέκτονα Σαντιάγκο Καλατράβα.”, επισημαίνει ο Σεβασμιώτατος και, μεταξύ άλλων, προσθέτει:
“Αντλώντας όλη την θλίψη και τον πόνο που σας προκάλεσαν τα πρόσφατα τραγικά γεγονότα, σας παρακαλώ να δώσουμε τις καρδιές μας για την αποπεράτωση του Εθνικού Προσκυνήματος του Αγίου Νικολάου ως απόδειξη της δύναμης, της συνέπειας και της πίστης μας. Ανεξάρτητα από το τι συμβαίνει με την Αγιά Σοφιά, η Μεγάλη Εκκλησία θα είναι πάντα δική μας. Ας κάνουμε τον Άγιο Νικόλαο μια μαρτυρία σε αυτό.”

Αναλυτικά, στην τοποθέτησή του, ο Σεβ. Αρχιεπίσκοπος Αμερικής αναφέρει:
“Αγαπητοί μου αδελφοί και αδελφές εν Χριστώ,

Σας γράφω σε αυτές τις ζοφερές ημέρες, όταν η αγαπημένη μας Αγιά Σοφιά έχει μετατραπεί σε τζαμί. Θέλω να υπενθυμίσω σε όλους ότι η έμπνευση για το σχεδιασμό του Αγίου Νικολάου προήλθε από την Αγιά Σοφιά, όπως μπορείτε να δείτε από την υπέροχη σειρά σχεδίων νερομπογιάς του αρχιτέκτονα Σαντιάγκο Καλατράβα.

Βαθιά εμπνευσμένος από την υπέροχη εικόνα πάνω από την νότια πύλη, η οποία απεικονίζει τον Αυτοκράτορα Κωνσταντίνο να προσφέρει την Πόλη και τον Αυτοκράτορα Ιουστινιανό να προσφέρει την Αγιά Σοφιά στην Θεοτόκο και στο Θείο Βρέφος, ο αρχιτέκτονας μορφοποίησε θαυμάσια την εικόνα της Παναγίας στο σχέδιο της Εκκλησίας. Και για να εδραιωθεί αυτή η σύνδεση με την Αγία Σοφία, ο τρούλος του Αγίου Νικολάου θα έχει σαράντα ραβδώσεις, όπως έχει ο τρούλος της Αγίας Σοφίας, για να βλέπει όλος ο κόσμος μια ζωντανή θύμηση της Μεγάλης Εκκλησίας.

Αυτή η καλλιτεχνική σύνδεση είναι επίσης πνευματική. Ακόμα και όταν η Αγιά Σοφιά χρησιμοποιείται για να επιτύχει τους κοντόφθαλμους και αποκλειστικούς στόχους της "δόξας" και κυριαρχίας, ο Ιερός Ναός και το Εθνικό Προσκύνημα του Αγίου Νικολάου θα γίνει μια ανοικτή και περιεκτική μαρτυρία της μέγιστης ανθρώπινης προσδοκίας για το Θείο. Για χίλια χρόνια, η Αγιά Σοφιά ήταν το μεγαλύτερο κτίσμα – θρησκευτικό ή άλλου είδους – στον κόσμο. Ο Άγιος Νικόλαος θα είναι τόσο μεγάλος, αλλά όχι σε φυσική μορφή."

και, μεταξύ άλλων, προσθέτει:
"Επομένως, αντλώντας όλη την θλίψη και τον πόνο που σας προκάλεσαν τα πρόσφατα τραγικά γεγονότα, σας παρακαλώ να δώσουμε τις καρδιές μας για την αποπεράτωση του Εθνικού Προσκυνήματος του Αγίου Νικολάου ως απόδειξη της δύναμης, της συνέπειας και της πίστης μας. Ανεξάρτητα από το τι συμβαίνει με την Αγιά Σοφιά, η Μεγάλη Εκκλησία θα είναι πάντα δική μας. Ας κάνουμε τον Άγιο Νικόλαο μια μαρτυρία σε αυτό."

Μια ιστορία δεμένη με τον ελληνισμό της ΝΥ

Ο ελληνορθόδοξος ναός του αγίου Νικολάου βρισκόταν στην οδό Liberty απέναντι από τον Νότιο Πύργο του Παγκοσμίου Κέντρου Εμπορίου. Καταστράφηκε εντελώς στις επιθέσεις της 11ης Σεπτεμβρίου του 2001 όταν ο νότιος πύργος κατέρρευσε. Ήταν το μόνο κτήριο που καταστράφηκε από την επίθεση και δεν ανήκε στο Παγκόσμιο Κέντρο Εμπορίου.

Το κτήριο που στέγασε την εκκλησία κτίστηκε περίπου το 1832. Το 1916 Ελληνοαμερικανοί μετανάστες συνέστησαν το ποίμνιο του αγίου Νικολάου και το 1922 ξεκίνησαν να τελούνται ακολουθίες στην τοποθεσία της οδού Liberty. Το κτήριο του ναού είχε μήκος 17,07 μέτρα, πλάτος 6,71 μέτρα και ύψος 10,67 μέτρα (56 × 22 × 35 πόδια) ενώ φαινόταν μικροσκοπικό μπροστά στους 110 ορόφους των Δίδυμων Πύργων, που ολοκληρώθηκαν το 1972 και το 1973. Παρά το μικρό του

μέγεθος και την ασυνήθιστη τοποθεσία του, η εκκλησία είχε προ των επιθέσεων ένα αφοσιωμένο ποίμνιο περίπου 70 οικογενειών, καθοδηγούμενο από τον πατέρα Ιωάννη Ρώμα. Τις Τετάρτες ο ναός ήταν ανοικτός στο κοινό και πολλοί άνθρωποι, συμπεριλαμβανομένων και εργαζομένων από τα γραφεία των πύργων και μη ελληνορθοδόξων, έρχονταν στον ήσυχο χώρο λατρείας για συγκέντρωση και προσευχή.

Το θαύμα με τις εικόνες που σώθηκαν

Ανάμεσα στα πολυτιμότερα αντικείμενα που είχε ο ναός στην κατοχή του ήταν κάποια μέρη από τα λείψανα του αγίου Νικολάου, της αγίας Αικατερίνης και του αγίου Σάββα, τα οποία είχαν δωριστεί στην εκκλησία από τον Νικόλαο τον Β΄, τον τελευταίο τσάρο της Ρωσίας. Αυτά τα λείψανα έβγαιναν από τις οστεοθήκες τους την ήμερα του εορτασμού του αντίστοιχου αγίου ή αγίας για προσκύνηση. Μετά τις επιθέσεις τα λείψανα χάθηκαν και δεν ξαναβρέθηκαν.

Ο ναός θάφτηκε εντελώς από την κατάρρευση του νότιου πύργου. Κανένας δεν ήταν μέσα στον ναό τη στιγμή της καταστροφής. Ελάχιστα από τα περιεχόμενά του διασώθηκαν. Τελικά ανάμεσα σε ό,τι βρέθηκε ήταν οι κατεστραμμένες εικόνες του αγίου Διονυσίου Ζακύνθου και της Ζωοδόχου Πηγής καθώς και μερικά άλλα λατρευτικά αντικείμενα

Η θεμελίωση του ναού

Ακολούθησαν δέκα ολόκληρα χρόνια τριβών και διαπραγματεύσεων μέχρι το 2011 όταν τελικώς άνοιξε ο δρόμος και αποφασίστηκε το ακριβές σημείο, όπου ανεγείρεται ο ναός, στο ανατολικό άκρο του Λίμπερτι Παρκ. Η θεμελίωση έγινε τον Οκτώβριο του 2014.

Στα τέλη Αυγούστου του 2015 έπεσε το πρώτο μπετόν για την υλοποίηση ενός έργου, που σχεδίασε ο Ισπανός αρχιτέκτονας και μηχανικός, Σαντιάγκο Καλατράβα.

Όπως έγραψαν οι New York Times, η ανοικοδόμηση της μικρής ορθόδοξης εκκλησίας του Αγίου Νικολάου, που μέχρι την κατάρρευσή της την αποφράδα 11η Σεπτεμβρίου του 2001, βρισκόταν στην οδό Τσένταρ 255 εξελίχθηκε σε ένα από πλέον πολύπλοκα προγράμματα αποκατάστασης στην περιοχή.